

ODD Á ODDA

HÓAST HANN VALDI AT FARA Á LÆRARASKÚLA OG EISINI FEKK LÆRARAPRÓGV, LAGAÐI LÍVSLEIÐIN HJÁ FUGLFIRÐINGINUM ODD ELIASEN SEG HEILT ØÐRVÍSI. SÍÐSTU 25 ÁRINI HEVUR HANN STARVAST Á HAVSBRÚN OG ARBEITT SEG UPPEFTIR, SO HANN NÚ Í SKJÓTT EITT ÁR HEVUR VERIÐ STJÓRI HAR

Hilmar Jan Hansen, hilmarjan@sosialurin.fo

Lívið er fult av tilvild, tá tað kemur til, hvussu alt háttar seg, og soleiðis hevur tað upp á ein máta eisini verið hjá mær, tí tað hevur ikki verið ein greið ætlan, at eg skuldi hava mítt starv á Havsbrún og enda sum stjóri her.

Tað sigur 48 ára gamli Odd Eliassen, sum fyrst í oktober í fjør tók við sum stjóri í Havsbrún, tá Bergur Poulsen valdi at leggja frá sær eftir 17 ár við stýrsvølin í stóru fyrirkuni í Fuglafirði.

– Tá tú ert fuglfirðingur og býrt í Fuglafirði, so er Havsbrún fyrri mong ein nokk so týðandi og sjónligur partur av gerandisdegnum, og sjálvur arbeiddi eg har fyrstu ferð sum 12-13 ára gamal. Vit smádreingir sluppu at hjálpa til, tá mjøl bleiv lossað í 50 kilo sekkjum, og eini 5-600 tons av mjøli skuldu avstað í senn, greiðir Odd frá.

– Sekkirnar koyrdu á bondum, og so varð alt skipað í bátarnar, og tá sluppu vit ofta at standa við endarnar á bondunum, so sekkirnir ikki fóru útav. Aðrir, sum vóru eldri enn eg, sluppu ordiliga uppí part og arbeiddu fast á Havsbrún aftan á skúlatíð.

Framvegis røktist einki fyrri, at Havsbrún skuldi verða nakað annað og meira í lívinum hjá Odd, sum eftir fólkaskúlan í 1981 fór á miðnámskúlan við Gøtugjógv, har hann tvey ár seinni tók HF-prógv.

– Har høvdu vit eitt fak, sum æt

fiskivinna, og lærari var Jákup Reinert, minnst eg. Vit gjørdur nokk so nógv burtur úr alingini, sum tá var spildurnýggjur vinnuvegur, men onkursvegna man tann frálæran hava lagt eina glóð eftir seg, hóast eg ikki fór at lesa fiskivinnu, sum eg annars kundi havt gjørt, sigur hann.

– Tá var heldur ikki so lætt at fáa upplýsingar um ymsar útbúgvingar, sum tað er í dag, so helst mundi tað vera tí, at tað ikki bleiv til nakað tá.

FÓR Á LÆRARASKÚLA

Í staðin bleiv tað til eitt ár sum vikarur í skúlanum í heimbygdini, og tá honum dámdi væl at fáast við børn og fólk sum heild, var nokk so upplagt at fara á læraraskúla.

– Meðan eg gekk á læraraskúla, arbeiddi eg fyrstu tvey sumrini á smoltstøðini Laksá á Hellunum, og tey bæði seinnu sumrini arbeiddi eg so á Havsbrún, sigur Odd, ið heldur, at áhugin fyrri fiski, silum og slíkum hevur ligið har onkrastaðni, heilt frá barna-árum av.

– Eg eri jú uppvaksin við Gjógvará og havi spælt nógv niðri á sandinum, so at ein áhugi hevur verið har, er kanska ikki so sjáldsamt allikavæl.

Meðan Odd Eliassen gekk á Føroya Læraraskúla í Havn og fyrirleikaði seg til eina tilveru sum fólkaskúlalærari,

hendi mangt og hvat í heimbygdini, har tey á Havsbrún gingu við ætlanum um at byggja eitt fódurvirki, tí alingin hevði tikið seg so nógv fram.

– Har vóru framskygd fólk, so sum Andrias Lava Olsen og Ditleif Eldevig, og eisini hesin ungi Bergur Poulsen, sum var komin á Havsbrún sum farmaseitur, var uppi í hesum fyrirleikandi arbeiðinum, sigur Odd.

– Ætlanin var nokk at fódurvirkið skuldi standa liðugt í 1986, men onkursvegna dró tað út, so tað bleiv ikki fyrr enn í 1988, at tað kom í gongd. Og tað skuldi vísa seg at falla akkurát saman við, at eg bleiv liðugur á læraraskúlanum.

Í EINUM LÍTLUM KRÓKI

Sum sagt, hevði Odd arbeitt á Havsbrún tvær summarferiur, og tá var hann komin at kenna Berg Poulsen. Havsbrún var ikki so tekniskt framkomið tá, so alt skuldi vigast, og Bergur legði lag á, tá tey vigaðu vitaminir og mineralir, sum skuldu blandast upp í fódrið.

– Tann vegin havi eg í veruleikanum verið við í tilgongdini heilt frá byrjan, tá tað kemur til hetta við fódurinum. Og tá Bergur so spurdi meg, um eg hevði hug at koma á Havsbrún at taka mæð av søluni, valdi eg at taka av, tí eg kundi jú altíð fara aftur til skúlan, um hetta ikki var nakað fyrri meg, greiðir Odd frá.

– Vit skuldu marknaðarføra okkum

sum eitt føroyskt felag við føroyskari vøru, og hetta var ein nýggj tíð hjá Havsbrún. Frammanundan hevði framleiðslan bara verið í einum lítlum króki, men nú høvdu vit fingið eitt spildurnýtt og framkomið virki, so eg kom alsamt meira upp í bæði sølu og tilrættislegging.

Í 1995 fór Andrias Lava Olsen frá sum stjóri og Bergur tók yvir, og samstundis bleiv tað so til, at Odd yvirtók plássið hjá Bergi sum leiðari á fódurdeildini, so hann nú stóð við ábyrgdini av bæði fódurframleiðsluni og øllum alivirkseminum, sum Havsbrún tá fór uppí.

– Tá átti Havsbrún í fleiri alibrúkum, og eg kom at vera við til at leggja til rættis, hvussu Havsbrún skuldi koma inn í alivinnuna, og tað bleiv ikki sørt av taktikki, sum var uppi í arbeiðinum um tað mundið, sigur Odd.

– At alivinnan minkaði niður í færri og færri feløg, umframt at útlandsk feløg eisini komu inn og keyptu føroysk feløg upp, gjørdi tað heila eitt sindur buldraligt. Og tað kravdi av Havsbrún, at neyðugt var at taka støðu til, um fyrirkun bara skuldi standa og hyggja at ella um hon skuldi vera við.

UPP OG NIÐUR

Árini, sum komu, gjørdur tað ikki minni krevjandi hjá Havsbrún, tí tað skuldi seinni bliva ein hørð tølving um, hvussu alingin skuldi fáast at ganga upp. Ikki